

Bob Avakian ile Röportaj

12.04.2022 • Bob Avakian'ın Yazıları • Yeni Komünizm

Editör Notu: Aşağıdakiler, komünist teorisyen, *Yeni Komünizm*'in yazarı ve Devrimci Komünist Parti Başkanı Bob Avakian ile gerçekleştirilen bir röportajdaki sorulardan oluşmaktadır. Bu görüşme için toplam altı soru yöneltildi. Bob Avakian'ın yanıtları BA harfleriyle gösterilirken, ilgili sorular kalın harflerle yazılmıştır. Bu sorular, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ve sonrasında yaşanan olaylardan önce sorulmuştu; Bob Avakian'ın yanıtları işgalin harekete geçirdiği savaşın başlamasından kısa bir süre sonra tamamlandı. Başlarda görüşmeyi gerçekleştiren kişi tarafından Bob Avakian'ın yanıtıyla birlikte bazı giriş yorumları yer alıyor. Ardından spesifik sorular ve cevaplar geliyor (Sorulardaki parantez içindeki sayılar öncelikle Bob Avakian'ın 2016'da yayınlanan kitabı *Yeni Komünizm - Gerçek Bir Devrim ve Kökten Yeni Bir Toplum İçin Gerçek Kurtuluşu Giden Yolda Bilim, Strateji ve Önderlik* basım yılına ve ardından kitaptaki sayfa numaralarına referanstır.

Görüşmeyi Gerçekleştiren: *Yeni Komünizm (The New Communism) (2016)* okuduktan ve yalnızca beş yıl içinde ve özellikle de COVID-19 pandemisiyle şiddetli bir şekilde açığa çıkan meseleleri düşündükten sonra “dünyadaki pek çok sefalet ve acının temel kaynağı olan sistemi” değiştirmek daha da aciliyet kazanıyor (8) İklim meselesi, göçler, basın özgürlüğü, emek-tedarik zinciri, sınıflar ve insan hakları gibi çeşitli konulara dair neler söyleyeceğinizi öğrenmek isterim. Aşağıda bunları teker teker aktaracağım.

BA: Dünyadaki önemli ve acil gelişmelere değinen ciddi ve esaslı belirli meselelere geçmeden önce, bu soruları okumamdan yola çıkarak birkaç kısa genel gözlem yapmak isterim. Bu soruların cevapları bir yandan basit ve temeldir, fakat diğer yandan karmaşıktır: İlgili sorunların çözülebileceği -yalnızca bir devrim ve kökten farklı bir sistemle, komünist bir dünya nihai

hedefini hedefleyen sosyalist bir sistemle çözülebileceği- anlamında basit ve yalındır. Ve evet karmaşıktır, çünkü bu devrimi fiilen yapmak ve ardından bu radikal yeni sistemin mümkün kılacağı dönüşümleri gerçekleştirmek, bazı zorlu ve zaman zaman yoğun çelişkiler üzerinde çalışmayı ve mücadele etmeyi gerektirecektir. Buradaki yanıtlarımda, bu sorularda ortaya çıkanların daha kapsamlı tartışılmasını sağlayan çalışmalara atıfta bulunurken, ilgili temel konulara değinen cevaplar sağlamak için elimden geleni yapmaya çalışacağım.

Okurlara özellikle yazmış olduğum *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa*'yı öneriyorum. Bu Anayasa gelecek düşünülerek yazılmıştır. Şu anda bu ülkede hüküm süren ve bir bütün olarak dünyaya egemen olan kapitalist-emperyalist sistemin yıkılmasıyla ortaya çıkacak sosyalist bir toplum için yol gösterici hedefler, ilkeler ve somut hükümler seti olarak yazılmıştır. Bu röportaj için sorulan sorulara verdiğim yanıtlarda, bu sorularda ortaya çıkan pek çok şeye konsantre bir şekilde önemli cevaplar sağladığı için bu Anayasa'dan oldukça kapsamlı alıntılar yaptım.

"Sosyalist Sürdürülebilir Kalkınmanın Bazı Temel İlkeleri" makalesi, özellikle sosyalist ekonomi ve onun daha geniş çevreyle etkileşimi açısından da oldukça alakalıdır. Ayrıca, bir başka çalışmam olan *Yeni Komünizm* kitabına ek olarak yazılan *Atılımlar: Marx'ın Tarihsel Atılımı ve Yeni Komünizm ile Daha İleri Bir Atılım. Temel Bir Özet*, bu röportajda sorulan önemli soruların cevaplarının arka planı ve daha fazla detaylandırılması açısından önemlidir. Ayrıca son zamanlardaki önemli bir çalışmam, bu toplumu ve bir bütün olarak dünyayı belirleyen keskin ve yoğunlaşan çelişkilerin ortasında, ABD'nin bizzat kendinde gerçek bir devrimin neden mümkün olabileceğini ve bu devrimin -bu röportajda tartışılan türden köklü değişiklikleri mümkün kılacak bir devrimin- nasıl gerçekleştirilebileceğini derinlemesine analiz ediyor. Bu çalışma; *"Felaket Bir Şey Ya da Gerçekten Özgürleştirici Bir Şey: Derin Kriz, Derinleşen Bölünmeler, Yaklaşan İç Savaş Olasılığı - Ve Acilen İhtiyaç Duyulan Devrim"* Rusya'nın Ukrayna'yı işgalinden ve bu savaşa eşlik eden Rus emperyalizmi ile Amerikan emperyalizmi/NATO arasındaki çelişkilerin daha da yoğunlaşmasından ve aralarında doğrudan askeri çatışma tehlikesinin artmasından önce yazılmıştır; ancak bu çalışma bu ülkedeki ve daha geniş olarak dünyadaki büyük çatışmaların altında yatan ve itici güçlerin ve bunların devrim yoluyla olası olumlu çözümlerinin temel analizini sağlamaktadır.) *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa*'nın

yanı sıra bu eserler -ve Ukrayna'daki savaşın ve diğer önemli dünya olaylarının devam eden analizi- revcom.us'ta mevcuttur.

Bu röportaj esnasında hem sorularda hem de yanıtlarımda -hem kitap olarak, hem de genel yöntem ve yaklaşım olarak- *Yeni Komünizm*'den birkaç kez bahsedildi. Burası yeni komünizmin ilkelerini ve yöntemlerini kapsamlı bir şekilde tartışmanın yeri olmasa da, onun çekirdeğinde neyin ne olduğunu belirtmek açısından uygun görünüyor. Yeni komünizm, komünizmin bu noktaya kadarki gelişiminde temelde bilimsel yöntem ve yaklaşımı ile komünizmin buna karşı olan yönleri arasında var olan kritik bir çelişkinin niteliksel bir çözümünü temsil eder ve bunu somutlaştırır; ve yeni komünizmde en temel ve esas olan şey, bilimsel bir yöntem ve yaklaşım olarak komünizmin daha da geliştirilmesi, sentezi ve bu bilimsel yöntem ve yaklaşımın genel olarak gerçekliğe ve özel olarak da tüm sömürü ve baskı sistemlerini ve ilişkilerini kökünden söküp atarak komünist bir dünyaya ilerleyecek devrime ve devrimci mücadeleye daha tutarlı bir şekilde uygulanmasıdır. Bu yöntem ve yaklaşım, yeni komünizmin tüm temel unsurlarının ve temel bileşenlerinin temelini oluşturur ve buna dair bilgi verir.

Bunun yoğun bir ifadesi, bilimsel olarak hakikati aramanın ve nereye götürürse götürsün hakikatin peşinden koşmanın temel yönelimi ve yaklaşımıdır. Buna komünist hareketin tarihi, yani yalnızca temel yönü açısından değil, -ki bu oldukça gerçek ve gerçekten de tarihi başarıları içeren temel yönüdür- fakat aynı zamanda ikincil de olsa önemi olan, gerçek ve hatta bazen yaşanmış ağır hatalara dair gerçekler de (bunu "bizi rahatsız eden gerçekler" olarak tanımlıyorum) dahildir. Bunun önemli bir uzantısı, *Atılımlar* da dahil olmak üzere bir dizi çalışmamda tartışılan şu ilkedir:

"Yeni komünizm, 'amaçlar araçları haklı çıkarır' şeklindeki komünist hareketteki zehirli düşünceyi ve pratiği tamamen reddeder ve bunun kökünü kazımaya kararlıdır. Bu hareketin 'araçlarının', bilimsel bir temele dayalı devrim yoluyla tüm sömürü ve baskıyı ortadan kaldırmanın temel 'amaçlarından' kaynaklanması ve onunla tutarlı olması yeni komünizmin temel bir ilkesidir."

Bu röportajda ortaya atılan önemli soruların tartışılmasında uyguladığım temel yönelim, yöntem ve yaklaşım budur. Son olarak, giriş olarak, bu röportaj için sorulan soruları okuyan ve bu

bağlamda yararlı gözlemler sunan diğer kişilere ve özellikle de dikkate değer değerli yorumlarda bulunan Raymond Lotta'ya teşekkür etmek istiyorum.

Görüşmeyi Gerçekleştiren: İnnovasyonla ve statükoyu alt etme isteğiyle “Ne olabileceğine dair olasılıkları” görmeyi, yalnızca “zaten var olanla belirlenmiş ve sınırlandırılmış” olandan bahsetme durumundan haklı olarak farklı ele alıyorsunuz (46). Bu ikincisi iklim anlaşmalarının geçmişinde iyi şekilde belgelenmiştir.

COP26'dan (Küresel iklim krizi üzerine hükümetler zirvesi - Taraflar Konferansı) alınan kararların nasıl olduğuna, gerçek ve gerekli değişikliğin yapılması açısından nasıl sonuçlanacağına dair herhangi bir fikriniz veya öngörünüz var mı?

Şimdiye kadar savaşlar, salgın hastalıklar ve doğal afetler insanları daha da kutuplaştırmaya hizmet etti. Partinizin felsefesine göre yeniden yapılandırılan bir sistem, sömürü ve baskıya nasıl son verecek, insanlığı nasıl özgürleştirecek ve gezegenimize iyileşme ve dönüşme şansı verecek?

BA: Başlamadan okuyucuları revcom.us web sitesine yönlendirmek istiyorum; burada COP26'nın geniş kapsamının yanı sıra genel çevresel krizin somut analizinin ve neden bu kapitalizm-emperyalizm sisteminin sınırları içinde çözülemeyeceğinin kapsamlı analizini bulabilirsiniz. İklim krizini inceleyen bilim kuruluşlarının üst üste yayınladığı raporlar, bu krizin önceki çalışmaların gösterdiğinden çok daha vahim olduğu sonucuna varmıştır. Revcom.us'ta yakın zamanda yayınlanan bir makalenin şu noktalara dikkat çektiği gibi:

“28 Şubat Pazartesi günü, Uluslararası İklim Değişikliği Paneli (IPCC), BM Genel Sekreteri António Guterres'in “insanların çektiği acıların atlası” olarak adlandırdığı en yeni raporunun sonuçlarını yayınladı.”

Makale, yeni IPCC raporuna göre 3,3 milyar insanın “iklim değişikliğinin etkilerine karşı ‘insanların yüksek derecede savunmasız’ ülkelerde yaşadığını” belirtiyor. Bunun korkunç sonuçlarını şöyle açıklıyor:

“Bunun bir dakikalığına farkına varın: ÜÇ MİLYARDAN fazla hayat potansiyel olarak alt üst olmuş durumda, bu insanlar süper fırtınalar, yükselen denizler, feci kuraklık, ölümcül seller, kitlemel

gıda kıtlığı ve iklim değişikliğinin neden olduğu virüs ve hastalıkların salgın tehdidi altında.”

Şiddetli iklim krizinden en çok zarar gören halk kitlelerinin, dünyanın daha yoksul ülkelerinde yoğunlaşması durumu dünyadaki aşırı “dengesizliğin” açık bir ifadesidir. Kapitalist-emperyalist sistem egemenliğini sürdürürken, yoğunlaşan bu krizin esas “iticileri” kapitalist-emperyalist ülkelerdir.

Gerçek şu ki, COP26 -Paris Anlaşmaları ve ondan önceki bu tür konferanslar ve anlaşmalar- hızlanan bu krizin feci gidişatını değiştirecek hiçbir şey yapmayacak ve yapamadılar. Bunun önemli bir boyutunu belirtmek gerekirse, ABD (Hindistan, Çin ve Avustralya gibi diğer büyük kömür üreticileriyle birlikte) COP26’nın bir ürünü olan kömür üretiminin aşamalı olarak durdurulmasına ilişkin anlaşmayı imzalamayı reddettiler. ABD, dünyanın en büyük petrol ve doğal gaz üreticisidir ve kişi başına düşen en büyük sera gazı üreticisidir. Yalnızca iklim krizini inkar eden Trump ile değil, Obama ve şimdilerde Biden başkanlığıyla birlikte, ABD’de bu fosil yakıtların üretimi büyük ölçüde artmış durumda. Petrol, emperyalist rekabetin, yarışmanın ve egemenliğin stratejik bir gerekliliği ve aracıdır. ABD ordusu, dünyadaki en büyük kurumsal petrol tüketicisidir ve bu sistem ve ordusu iktidarda kalırken ve son derece yıkıcı bir enstrümanı olduğu kapitalist-emperyalist egemen sınıfın çıkarlarını dayatırken, bu büyük petrol tüketimini ortadan kaldırma veya hatta azaltma imkanı yoktur.

Kapitalist-emperyalist sistemin tahakkümü altında ve dinamiklerine tabi olarak doğal çevrenin tahrip edilmesi yalnızca devam edebilir ve daha da hızlanabilir. Ve hatta elektrikli araba üretimi gibi önerilen “temiz enerji alternatifleri” bile bu sistem altında aslında daha fazla karbon emisyonuna yol açacaktır; göllerin ve nehirlerin daha fazla zehirlenmesini ve dünyanın en büyük yağmur ormanlarından bazılarının yok edilmesini, ayrıca nesillerinin tükenmesini içerecektir. COP26 sırasında ve sonrasında yazılanlar da dahil olmak üzere revcom.us’taki bir dizi makale bu önlemlerin neden çevresel krizi çözemeyeceğini, aslında durumu yalnızca daha da kötüleştireceğini, temelde kapitalist-emperyalist sistemin genel olarak neden bu krizi yalnızca yoğunlaştırabileceğini ve hızlandırabileceğini bilimsel olarak analiz ediyor.

Doğal çevrenin yağmalanmasıyla ortaya çıkan aşırı durumun -ve dünyadaki belirgin “dengesizliğin”- bir başka göze çarpan yansıması ise dünyanın geri kalanının ABD’de var olan

tüketim düzeyine erişebilmesi için yaklaşık beş dünyaya eşdeğer olması gerektiği gerçeğidir. Bu durum, *Kuzey Amerika'da Yeni Sosyalist Cumhuriyet İçin Anayasa*'da tasavvur edilen toplumla birlikte kökten değiştirilmesi gereken ve değişmesi gereken bir şeydir.

Çevresel kriz, insanlık açısından küresel bir krizdir ve ancak nihai olarak uluslararası düzeyde ele alınabilir. Aynı zamanda, büyük olasılıkla önemli bir yıkım içerecek olsa da -kapitalizm- emperyalizmin egemenliğinin kaldırılmasına şiddetle direnen güçlerin eylemlerinin ezici bir sonucu olarak- bu ülkede gerçekleşecek bir devrim, yalnızca genel olarak halkın kurtuluşunu, dünya çapındaki devrimci mücadelelerin teşvik edilmesini ve desteklenmesini değil, aynı zamanda özellikle çevresel krizi ele alabilmek açısından da büyük bir sıçramayı temsil edecektir; buna yeni sosyalist hükümetin teşvik edeceği ve uğrunda mücadele edeceği çok daha büyük bir enternasyonal işbirliği boyutu da dahildir. Ekonomide, toplumsal ilişkilerde, siyasi kurumlar ve süreçlerde, kültürde, eğitim sisteminde, ideoloji ve ahlak alanında gerçekleştirilecek köklü dönüşümler -aynı zamanda temel enternasyonalist yönelim- Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasasının somutlaştırdığı, tüm yaşama ve topluma tamamen farklı bir şekilde yaklaşılmasında büyük bir ivme kazandıracığı unsurlardır.

Spesifik olarak ekonomik gelişmeye, dönüşüme ve bunun çevresel krizle baş etmesine dair bir kez daha bu Anayasa'ya ve "Sosyalist Sürdürülebilir Kalkınmanın Bazı Temel İlkeleri"ne atıfta bulunuyorum. Tüm bunlar, burada mümkün olandan çok daha kapsamlı bir şekilde ele alınmaktadır. Ancak bunun önemli boyutlarından kısaca bahsetmek gerekirse, tüm ulaşım sisteminin yanı sıra kentsel ve kırsal alanlar arasındaki ilişkiler de dahil olmak üzere nüfus konfigürasyonu ve çalışmasına genel yaklaşımın olması gereklidir ve olacaktır: Ulaşımın otomobile bağımlı olduğu saçma sapan ve fosil yakıt bağımlı durumunun temelden değişmesi, dönüşmesi ve bunun ötesine geçilmesi gerekmektedir. Sorunun önemli bir yönüne değinmek gerekirse, çok sayıda insan genellikle tek başlarına otomobil kullanarak işe gidip gelirken uzun mesafeler kat etmektedir.

Bunun da ötesinde, tüm enerji şebekesinin (depolama, dağıtım ve tüketim), yenilenebilir enerji kaynaklarını önemli ölçüde büyütme için radikal bir şekilde dönüştürülmesi gerekecektir. Bu durum, bir bütün olarak kapitalizm-emperyalizm sisteminde karlı olmayan bir şeydir. Gerçek şu

ki, yenilenebilir enerji kaynakları mevcut olmasına rağmen bu sistemde fiyatları pahalıdır ve ekonomiyi fosil yakıtlara dayandırmak kadar karlı değildir, bu nedenle “sürdürülebilir” değildir; özünde “yeşile dönerken zengin ol” yaklaşımının -yol gösterici ve belirleyici ilkesinin “zenginleşmek” olduğu (“Yeşil Yeni Anlaşma” gibi planlar da buna dahildir)- gerçekten yenilenebilir enerjiye dayalı bir ekonomiye dönüşmek için gerekli olacak devasa yatırımların (trilyonlarca doların) ne ekonomik temeli ne de “politik sermayesi” vardır.

Ancak bu sistemin ve onu yönlendiren kâr zorunluluğunun ortadan kaldırılması ve kısıtlanmasıyla -ve onun yerini, halk kitlelerinin ihtiyaçları ve temel çıkarları tarafından yönlendirilen toplumsal olarak belirlenmiş üretimin almasıyla- toplumsal kaynaklar ve insanların yaratıcılıkları ve çabaları, çevresel krize yönelik derin ve acil gereklilik de dahil olmak üzere toplumsal ihtiyaçları karşılamak için serbest bırakılabilir ve düzenli olabilir. Bu ilkelerin genel bir ifadesi olarak, üretim araçlarının (fabrikalar, teknoloji, depolar, altyapı, arazi, vb.) sosyalist devlet-kamu mülkiyeti ve kapsamlı ekonomik planlama temelinde, toplumun kaynaklarının insanlık yararına; ekonomik kalkınmayı bilinçli olarak yönlendirerek ve düzenleyerek, doğa ile sürdürülebilir bir şekilde etkileşimde bulunarak rasyonel şekilde kullanılması mümkün hale gelecektir. En önemlisi de, yeni bir devlet gücü ve ekonomisi, insanların yaratıcı enerjisini ve bilinçli aktivizmini açığa çıkarmayı mümkün kılacaktır: Şimdiki ve gelecek nesiller için gezegeni kurtarmak için çalışmaya başlayacak, çok yönlü maddi ve kültürel-entelektüel ihtiyaçları karşılamak için, kafa ve kol emeği (ağırlıklı olarak fikirler ve idari alanlarda çalışanlarla esas olarak elleriyle çalışanlar arasındaki) büyük ayrımların üstesinden gelmek için çalışacaktır.

Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasası, kökten yeni siyasi kurum ve yapıların nasıl kurulacağını ve işleyeceğini ortaya koymaktadır. Ve özellikle de eskiden en çok ezilen ve sömürülenler de dahil olmak üzere halk kitlelerinin toplumun yönetimi için her zamankinden daha fazla sorumluluk almalarını sağlayacaktır. Bu kurumlar, toplumun devam eden dönüşümünün ve bunu ileriye taşıma mücadelesinin araçları olacaktır. Ekonominin sömürü ilişkilerinin kökünü kazımaya dönüşmesiyle birlikte, Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasası’nda ortaya konan yeni toplum ve hükümetin temel amaçlarından biri, kadınlara yönelik baskının, toplumsal cinsiyete dayalı tüm ayrımcılık ve baskıların ortada kaldırılmasının yanı sıra kapitalist-emperyalist sistem altında vahşice ezilen tüm ulusların (veya “etnisitelerin”) kurtuluşu olacaktır. Bu konudaki

somut politika ve tedbirler bir kez daha bu Anayasa'da belirtilmiştir.

Görüşmeyi Gerçekleştiren: Savaş ve çatışmaların tetiklediği kitlesel göçlere ek olarak, iklim kaosu da önemli bir itici faktördür; ancak buna rağmen iklim mültecilerine yönelik gerçek bir uluslararası yasa veya politika mevcut değil.

Yeni komünizm göçmenleri ve mültecileri nasıl etkileyecek?

BA: Emperyalizmin büyüyen "mülteci krizi" ile ilgisi bulunmaktadır: ABD, Orta Amerika'daki sözde "arka bahçesinde" vahşice baskıcı rejimleri destekliyor ve "ölüm mangalarına" sponsorluk yapıyor; geçimlik tarımı mahveden NAFTA gibi emperyalist tarım ticareti ve ABD tarafından tasarlanmış ticaret anlaşmaları; Afganistan ve Irak'ta olduğu gibi toplumu ve ekonomiyi yok eden ve istikrarsızlaştıran ABD öncülüğündeki saldırılar ve işgaller; Suriye ve Libya'da emperyalist rekabet... Ve şimdi de, milyonlarca Ukraynalı mülteciye neden olan Rusya'nın Ukrayna'yı işgali yaşanıyor. ABD ve "müttefiklerinin" Ukrayna ordusunu silahlandırmaya ve başka türlü yardım etmeye artan katılımıyla ve ABD/NATO ile Rusya arasında varoluşsal bir tehdit oluşturan potansiyel olarak feci sonuçları olan, doğrudan bir askeri çatışmanın artan tehlikesiyle de belirlenmiş bir savaş durumuyla insanlık karşı karşıya.

Önümüzdeki 30 yıl içinde yaklaşık 200 milyon "iklim mültecinin" aşırı hava olaylarından ve devam eden çevresel bozulmadan kaçacağı tahmin ediliyor.

Güney Meksika'dan Guatemala, El Salvador, Honduras, Nikaragua ve Kosta Rika'ya uzanan "kuru koridorda" şu anda yaklaşık sekiz milyon insan gıda güvensizliğinden muzdarip. Emperyalistlerin buna daha fazla dehşetten başka bir cevabı yok: Acımasız tutuklamalar, tarif edilemez sefalet ve zulüm içeren gözaltı kampları, ailelerin dağılması, zorla çalıştırma ve cinsel sömürü için insan ticaretine dönüşen göçmen kaçakçılığı çetelerini doğuran sınır dayatmaları.

Bu durumu herhangi bir ciddi insani şekilde ele alan hiçbir uluslararası yasa ve koruma olmadığı konusunda kesinlikle haklısınız. Yürürlükteki yasalar, dünyanın emperyalist egemenlerinin yasalarıdır: Emperyalist çıkarları korumak için sınırları düzenleyen, askerileştiren, emperyalist topraklara giren ve hiçbir hakka sahip olmadan "gölgelerde yaşamak" zorunda kalan göçmenlerin aşırı sömürülmesine ilişkindir. ABD-Meksika sınırının ve Akdeniz'in göçmenler ve

mülteciler için mezarlık haline geldiği, mülteci kamplarının küresel “seks ticareti” için insan toplama alanı haline gelmesi içinden geçtiğimiz günlerin bir ifadesidir.

Göçmenleri hedef alarak şovenistçe günah keçisi bulma, hedef gösterme ve soykırım programları ABD’deki faşist hareketin ve Trump/Pence faşist rejiminin (ve diğer ülkelerdeki benzer faşist güçlerin) merkezi bir buluşma noktası olmuştur. Üçüncü Dünya ülkelerinden koparılıp ABD’ye ve Avrupa’daki ülkelere göç eden insan sayısındaki artış -pek çok durumda egemen olandan farklı olan dini gelenekleri, diğer önemli kültürel ifadeleri ve bazı durumlarda etkili bir şekilde özgün “geleneksel kültürü” beraberinde getirmeleri- faşistler tarafından yabancı düşmanlığı şeklinde, büyüyen faşist hareketlerin ana unsuru ve itici gücü olarak teşvik etmek için kullanılmaktadır.

Tüm bunlara karşı olarak, Anayasa’da da belirtildiği üzere şunları yazdım:

“Kuzey Amerika’daki Yeni Sosyalist Cumhuriyet’in yönelimi, Cumhuriyet’in hedef ve amaçlarına, bu Anayasa’da ve ona uygun çıkartılan ve yürürlüğe sokulan kanun ve politikalarda ortaya konduğu üzere, katkıda bulunma konusunda samimi arzu duydukları sürece dünyanın her yerinden göçmenlere kucak açmaktır.” [Madde II, Bölüm 3,H]

Ve burada da bu temel yönelime hayat veren somut politikalar dile getirilmektedir.

Elbette, yalnızca ülkeler içinde değil, tüm dünyada göç etmeye zorlanan ve giderek daha fazla göç edecek olan halk kitlelerinin ağır ve giderek daha umutsuz hale gelen koşulları, yalnızca herhangi bir ülkenin hatta bu Anayasa’da öngörülen özgürleştirici toplumun politikaları ve eylemleriyle bile çözülemez. Bu mesele, yeni komünizmin ve devrim yoluyla gerçekleştirmeyi amaçladığı sosyalist toplumun temel yöneliminin neden enternasyonalist olduğunun ve kapitalizm-emperyalizmin egemenliğine ve tüm baskıcı güçlere karşı devrimci mücadeleyi tüm dünyada ilerletmesinin neden en temel yönelim olduğunun bir başka önemli boyutudur. Ve bu temel yönelim yalnızca sözde kalacak bir şey değildir, fakat devrimci güçlerin pratik politikaları ve eylemleri ile hayata geçirmek için savaştıkları radikal şekilde farklı yeni ve özgürleştirici toplumla buna fiilen hayat verilmiştir. Aynı zamanda, bu ülkede gerçekleştirilecek bir devrim, bu en güçlü kapitalist-emperyalist yönetici sınıfı devirmek suretiyle bir kez daha sömürenlerin ve ezenlerin egemenliğine muazzam bir darbe vuracak ve dünyada ve her yerde acı bir şekilde

ezilen milyarlarca insana, insanlığa çektirdikleri muazzam acılara uğrayanlara, sistemlerinin insanlığın geleceğine yönelik varoluşsal tehdidin olmadığı bir dünyaya hasret olanlara ilham verecektir.

Görüşmeyi Gerçekleştiren: Emek ve tedarik zincirinde, “gezegen çevresinde bu sistemin günlük işleyişi tarafından -Bangladeş, Guatemala, Honduras veya El Salvador gibi yerlerdeki hazır giyim fabrikalarında- ezilen ve un ufak edilen, insan haklarının ve bireysel özelliklerinin kurban edildiği insanları vurguladınız. (58). Bu gibi yerlerin vatandaşları, daha uygun ekonomik koşulların arayışı içinde genellikle sınırlarda kendini gösteriyor, bu da göç denkleminde başka bir itici faktör ekliyor.

Yeni komünizm insan haklarını nasıl korur veya koruyacak? Yürürlükte olan uluslararası bir sözleşme (1948 BM İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi) olsa bile, her ulusun kendi yönetim biçimine ve kendi “insan hakları” versiyonuna sahip olduğu düşünülürken, bu hakların uygulanması oldukça zordur.

BA: BM İnsan Hakları Beyannamesi ve bu tür diğer beyannamelerde sıralanan ve ilan edilen bu hakların aslında soyut teorik iddialar olarak kalması temel bir durumdur. (Bunların emperyalistler arası rekabette diplomatik-ideolojik bir sopa olarak, “insan hakları” adına bombalama ve askeri müdahalelere bahane olarak kullanıldıklarını bir kenara bırakalım).

Bahsettiğiniz gibi, dünyadaki mevcut güç ilişkileri içinde bu hakları “uygulamanın” gerçek bir yolu yoktur. Ve daha da temel olarak, kapitalist-emperyalist bir dünya ekonomisinin ve politik sisteminin sınırları içinde bu hakları “etkilemenin” gerçek bir yolu da yoktur. Kapitalist özel mülkiyet ve kâr amaçlı üretim toplumunda, değişen piyasa koşullarına ve kârlılığa yanıt olarak ücretli işçileri işe alma ve işten çıkarma durumu, mobil (kolayca sömürülebilir) bir işgücüne ve emek deposuna sahip olmak bu sistemin vazgeçilmez bir gereksinimi ve devam eden koşuludur. İşsizlik, kapitalizm altında hayatın geçici veya anormal bir durumu değildir. Buna içkindir ve işleyişinin gerekli bir özelliğidir. Dolayısıyla çalışma ve gelire yönelik “etki edecek” bir insan hakkı olamaz; bu durum sistemle uyumsuzdur.

Birleşmiş Milletler’den bahsediyorsunuz. Birleşmiş Milletler tarafından temsil edilen “uluslararası topluluk” gerçekte bir topluluk değildir, daha çok emperyalistlerin egemen olduğu

bir dünyanın, sömürenler ve sömürülen, ezen ve ezilen uluslar ve çatışan emperyalist rakipler olarak bölünmüş bir dünyanın bir başka ifadesidir. BM, uluslar üstü bir organ değildir; bu bölünmeleri ve çatışmaları yansıtan (ve sürdüren) bir kurumdur. Günümüz dünyasında tek tek ülkelerdeki ve küresel ölçekteki hukuk sistemleri, belirli sömürücü ekonomik ve baskıcı toplumsal ilişkilere dayanır ve bunları güçlendirir. Gerçek şu ki, kapitalizm-emperyalizme hizmet eden mevcut hukuk sistemlerinin ve diğer gerici yönetim sistemlerinin sınırları içinde sosyal adalet sağlanamaz.

Tüm bunların aksine, Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasası, çoğu ABD ve benzeri kapitalist-emperyalist ülkelerin anayasalarında bile tasavvur edilmeyen ve en önemlisi de bu sistemin düzeni ve sınırları içinde gerçekleştirilmesi imkansız olan halkın temel haklarını bünyesinde barındırmaktadır ve bunlardan detaylı olarak bahsetmektedir. Bunun kapsamlı ve somut bir şekilde detaylandırılması Anayasanın III. Maddesinin “İnsan Hakları ve Her Türlü Sömürü ve Tahakkümü Ortadan Kaldırma Mücadelesi” başlığında yansıtılmaktadır. Ve bu Maddenin 1. Bölümünde aşağıdaki şekilde yoğun bir şekilde ifade edilmiştir:

“Kuzey Amerika’daki Yeni Sosyalist Cumhuriyet’te proletaryanın geniş halk kitleleriyle birlikte en temel hakkı toplumun yönünü belirlemede temel karar verme hakkına sahip kılınmış olmasıdır. Diğer temel bir hak, dünya çapında diğer kardeşleriyle birlikte sömürü ve tahakküm ilişkilerini nihai olarak ortadan kaldırmak için bir araya gelmek ve bu amaca hizmet edecek yönetimi ortaya çıkarmak, bu alanda artan bir şekilde karar verici bir role sahip olmaktır.”

Ayrıca, komünistlerin sosyalist devleti halk kitlelerinin çıkarlarının mükemmel bir tecessümü ve herkesin kölece tabi kılınması gereken bir kurum olarak gördüklerine dair çokça yayılan çarpıtmaların aksine, Madde III’ten aşağıdakiler bunun güçlü bir reddidir:

“Kuzey Amerika’daki Yeni Sosyalist Cumhuriyet’te yönetimin amacı, bu Cumhuriyet’te ve en nihayetinde bir bütün olarak dünyada proletaryanın ve geniş halk kitlelerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere, ama bunun da ötesinde, onların en temel ve genel çıkarlarına hizmet edecek şekilde bu Anayasa’da ortaya konan temel ilke ve amaçlar çerçevesinde hareket etmek ve komünizme geçişte tüm insanlığın kurtuluşuna olası en büyük katkıyı vermektir.”

“Aynı zamanda, bu Cumhuriyet’te ve genel olarak dünyada arta kalan ve hala kökleri derinlerde bulunan çelişkilerden kaynaklı olarak bu Cumhuriyet’in halkı ve yönetimi arasında çelişkiler sözkonusu olacak ve bu çelişkiler varlıklarını bir süre daha devam ettirecektir. Bu çelişkiler emperyalist ve gerici devletlerle bu Cumhuriyet arasında olabileceği gibi, bizzat bu toplumun ekonomik (üretim) ve toplumsal ilişkiler alanında ve bunların politik, ideolojik ve kültürel yansımalarında da kendini gösterebilirler. Mesela yönetim ya da ona bağlı yetki sahibi belli başlı kişi ve kurumlar, bu yönetimin gerçek rolüne ve amaçlarına aykırı şekilde hareket edebilirler. *Bu yüzden bu Cumhuriyet’in insanlarını kötü yönetime ve suiistimale karşı koruyacak hükümler ortaya konmalı ve onlara sadık kalınmalıdır. Ayrıca, belli başlı haklar ve her şey bir yana bu Cumhuriyet’te insanların sahip olduğu en temel haklar konusunda yönetimin politika ve eylemlerinin nasıl değerlendirilebileceği net bir şekilde ortaya konmalıdır.*” [vurgu eklenmiştir]

Bu Maddenin 2. bölümü olan “Özgürlükler, Yasal ve Medeni Haklar”, insanların somut haklarını ve hükümetin suistimallerinden korunmaları meselesine, burjuva anayasalarında yer alan ancak pratikte çoğu zaman korkunç bir şekilde ihlal edilen haklarla ilgili olarak diğerlerinden önemli ölçüde farklı -ve bunların ötesinde- bir açıklama getirmektedir.

Tüm bunlarla ilgili olarak, bir yıl önceki (Ocak 2021) Yeni Yıl Açıklamamda Kuzey Amerika’daki Yeni Sosyalist Cumhuriyet’in Anayasası ile mevcut ABD Anayasası arasındaki (ve diğer herhangi bir anayasa ile, hatta Çin ve Sovyetler Birliği gibi önceki sosyalist ülkelerin anayasaları ile) karşıtlığa dikkat edilmesi ve bunun ciddiye alınması gerektiğini belirttim.

“Başka hiçbir yerde, fiilen herhangi bir hükümetin kurucu veya rehber belgesinde bu Anayasa’da somutlaştırılmış şekliyle, sadece korunmaları değil muhalefet etme, entelektüel ve kültürel mayalanma hakkı üzerine bir şey var mı? Sağlam bir çekirdek, eğitim sistemi aracılığıyla ve bir bütün olarak toplumda insanların hakikat nereye götürürse götürsün, eleştirel düşünme ve bilimsel keşif ruhu ile hakikati takip etmelerini sağlayacak bir yaklaşımla ve bu şekilde dünyayı sürekli olarak öğrenecekleri, onu insanlığın temel çıkarlarına uygun olarak değiştirmeye daha iyi katkıda bulunabilecekleri, tüm sömürünün ortadan kaldırılacağı ve buna karşılık gelen toplumsal ilişkiler ve siyasal kurumların dönüştürüleceği, tüm baskı ve sömürüyü ortadan kaldırmak amacıyla ekonominin sosyalist dönüşümü için bir temele sahipler mi? Tüm

bunlar, halkın temel ihtiyaçlarını karşılamak için birlikte çalışmaya ve mücadele etmeye olanak tanıyacak -toplumu temel bir şekilde dönüştürmek ve dünya çapında devrimci mücadeleyi desteklemeye yardım edecek- ve ilham kaynağı olacak muazzam üretken insan gücünün zincirini çözecek ve ortaya çıkaracaktır. Her türlü sömürü ve baskıdan arınmış komünist bir dünya nihai hedefini hedeflerken, aynı zamanda kapitalizm-emperyalizm sistemi altında çözümü imkansız olan çevresel ve ekolojik krize hitap ederek anlamlı ve kapsamlı bir şekilde bu meselenin üstesinden gelinecektir.”

Görüşmeyi Gerçekleştiren: Bugünlerde kamusal alandaki diyalog, özellikle de kesişimsellik çerçevesinde yürütülen diyalog, bir yapı olarak sınıf hakkında ırk, cinsiyet ve parti siyasetinden daha az şey söylüyor. Örneğin genel olarak konuşursak evsizlik sınıfsal bir sorundur ve özellikle göçmenleri ve mültecileri sayılara dahil edersek, dünya çapında tüm zamanların en yüksek seviyesindedir. Uzmanlar ve politikacılar, tipik olarak, “envanter eksikliği” öne sürerek, barınma sağlamaya yönelik olası bir çözümü abartır ve küçümserler. Bu bakış açısı, konutu bir arz-talep metası olarak ele alıyor. Bir diğeri, konutu ve bunun finansallaşmasını, biriktirilecek ve yararlanılacak bir varlık olarak ele alıyor. Bir de barınmanın bir insan hakkı olduğunu iddia eden daha liberal bir insan hakları merceğinden meseleye bakanlar var.

Cinsiyetçi ve ırkçı toplumsal ilişkileri dönüştürmeyi, baskıcı bölünmelerin ötesine geçmek için insanlar arasında farklılıklara yol açan temel koşulları, esas olarak zihinleriyle zihinsel emekle ve el emeğiyle çalışan insanlar arasındaki farkları dönüştürmeyi tartışıyorsunuz. Dediğiniz gibi, derin, sömürücü ve baskıcı sınıf ayrımlarının kökleri temelde üretim güçlerinde ve üretim ilişkilerinde yatmaktadır (20-21).

Emek ve üretim tartışmaları hizmet sektörünü ve artık uzaktan ve online olarak yapılan işleri de kapsıyor mu?

BA: Evsizlik belası... mahkeme kararı ile tahliye terörü (pandemideki geçici olarak borçların ertelenmesi ve sınırlı mali destek tükenirken şimdilerde keskin bir şekilde artmaktadır)... ve

ABD’de uygun fiyatlı ve iyi durumdaki konutların eksikliği. Bütün bunların kökleri kapitalist-emperyalist sistemin doğası ve işleyişinde ve son birkaç on yıldaki belirli değişim ve dönüşümlerde yatmaktadır. Bu sistemde temel bir “barınma hakkı” yoktur. Bu ekonomi, insanların ihtiyaçları etrafında örgütlenmiş, toplumsal önceliklerin belirlendiği, kaynakların buna göre tahsis edilmesi için planların yapıldığı bir ekonomi değildir. Bu ekonomi ve sistemde, konut, kâr için üretilen bir metadır. Finansal yatırım ve spekülasyon nesnesidir. 2007-08 dönemindeki eşikaltı (subprime)* mortgage krizi bunun bir ürünüydü. Milyonlarca insanın hayatını ve tasarruflarını alt üst etmişti ve küresel finans piyasalarını finansal çöküşün eşiğine getirmişti.

2. Dünya Savaşı’nın sona ermesinden sonraki dönemde, bir yanda sadece beyazların yaşadığı banliyölerin genişlemesi, diğer yanda şehir merkezindeki ayrılmış konutlarda çok sayıda Siyahinin konut projelerinde yoğunlaştırılması durumu yaşandı. Bütün bunlar, hükümetin ve özel firmaların bilinçli politikasının bir ürünüydü. (Banliyö konutlar genellikle uzun yıllar yalnızca beyazlara yönelik sözleşmelere sahipti ve ev sahipliğini finanse etmek için devlet kredileri yalnızca beyazlara verilirdi. Özellikle de Siyahi halk bundan hariç tutuldu ve ayrıştırılmış topluluklarda toplu konutlara yönlendirildiler.)

En temelde bütün bu fenomenler, üretim tarzının belirleyici rolünün ve bu üretim tarzındaki (kapitalizm-emperyalizm) diğer toplumsal çelişkilerle etkileşime giren gelişmelerin ve değişikliklerin örnekleridir. Tüm bunlarla etkin bir şekilde başa çıkabilecek ve üstesinden gelebilecek bir yaklaşım açısından, “kesişimsellik” çerçevesi sefil bir şekilde başarısızdır. Kesişimsellik, farklı baskı biçimlerini bağımsız fakat birbirleriyle örtüşen ayrımcılık sistemleri olarak tanımlayan ve sıralayan bir çerçevedir. Bu sistemin bir bütün olarak nasıl işlediğine dair temel anlayışı içermez ve aslında ona ters düşüp bunu baltalar. Küresel bir üretim ilişkileri sistemi olarak kapitalizm-emperyalizm, değişimin temel koşullarını ve sınırlarını belirler.

Sonuç olarak, diğer ciddi problemlerin yanı sıra, “kesişimsellik”, bu sistemin insanların farklı “kesimlerini” -hem bu ülke içinde hem de uluslararası ölçekte- birbirine düşürmesinin birçok biçimini tanınamamaktadır ve tüm bu baskıların, birçok farklı tezahüründe temelde bulunan kapitalist-emperyalist sisteme karşı mücadele etme ve sonunda onu yıkmaya yönelimi ve hedefi

ile halkı tüm baskılara karşı ayaklandırmak için birleştirerek bunun nihai olarak üstesinden gelinmesinde etkili bir şey sunmamaktadır. ABD toplumunda yerleşik olan -kadınlara ve LGBT bireylere; Siyahilere ve diğer etnisitelerden ezilen halklara; göçmenlere- yönelik toplumsal baskının derin kökleri bulunan biçimleri vardır. Bunların kendine özgü özellikleri ve tarihi vardır; ABD toplumunun tarihi ve kapitalist-emperyalist sistemin gelişimi ile iç içedir. Dönemin toplumsal ilişkilerini ve fikirlerini şekillendiren ve bunlara damgasını vuran, bu sistem içinde meydana gelebilecek değişim türlerinin sınırlarını belirleyen bu sistemdir.

Yeni Komünizm'de yer alan aşağıdaki pasaj (*Atılımlar* içinde de ayrıca yer alır), temel ekonomik sistem (üretim biçimi) ve çeşitli toplumsal baskı ilişkileri arasındaki dinamik (veya diyalektik) ilişkinin önemli bir anlayışına odaklanır ve bunların radikal ve özgürleştirici dönüşümünün olanağı ve temelini ortaya koyar:

“Nihayetinde üretim biçimi; kadınların, Siyahilerin veya Latinoların ezilmesi, kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişki gibi, veya çevreyle ilgili durum, göçmenlerin durumu vb. gibi herhangi bir toplumsal sorunun temelini ve değişiminin sınırlarını belirler. Bütün bunların kendi başlarına gerçekliği ve dinamikleri bulunsa da ve bunlar ekonomik sisteme indirgenemez durumda olsalar da, hepsi belirli bir çerçeve ve belirli bir ekonomik sistemin temel dinamikleri içinde gerçekleşir; ve bu ekonomik sistem, bu üretim tarzı, tüm bu toplumsal meselelere yönelik değişimin temelini ve nihai sınırlarını belirler. Dolayısıyla, tüm bu farklı baskı biçimlerinden kurtulmak istiyorsanız, bunları kendi gündemlerine göre ele almanız gerekir, fakat aynı zamanda bu değişiklikleri gerçekleştirebilmenizi sağlayacak ekonomik sistemi de temelden değiştirmeniz gerekir. Başka bir deyişle: “Bu değişiklikleri yapmanıza yalnızca engel olmayacak aynı zamanda bu değişiklikler için elverişli bir temel de sağlayacak belirli bir ekonomik sisteme sahip olmalısınız.”

Bütün bu nedenle, komünist bir dünyaya geçişte yeni bir sosyalist ekonomi ve toplum kurmak, tüm sömürü ve baskı ilişkilerinin ve bunlara karşılık gelen ve bunlara karşılık gelen tüm fikir ve değerlerin üstesinden gelmek için “toptan bir devrime” ihtiyacımız var.

Hizmet endüstrileri ve emek ve üretimdeki dönüşümler hakkında bir soru yöneltiyorsunuz. ABD'deki “toplumsal ve sınıfsal konfigürasyonda” önemli değişiklikler yaşandı, nüfusun büyük

bir yüzdesinin sanayinin çeşitli alanlarında sömürülen ücretli işçiler olarak çalıştığı nüfusun görece küçük bir yüzdesini oluşturan “klasik proleter” olduğu bir durumdan uzaklaşıldı. Raymond Lotta tarafından revcom.us'ta yayınlanan “1970’lerden Bugüne ABD’de Asalaklık ve Sınıfsal-Toplumsal Yeniden Düzenleme” isimli araştırma makalesi, bu ve diğer değişiklikleri derinlemesine araştırıyor.

1970 yılına gelindiğinde, ABD, çoğu işçinin ağırlıklı olarak “mal üreten” sektörlerde çalıştığı bir toplumdur, çoğunluğunun perakende, finans, sağlık ve eğitim gibi hizmet üreten sektörlerde çalıştığı bir topluma geçişini tamamladı.

Lotta'nın işaret ettiği gibi, bu hizmet sektörü heterojen ve kutuplaşmıştır: Üst uçta yüksek maaşlı mühendisler, para yöneticileri, doktorlar, avukatlar ve diğer profesyonel-teknik tabakalar vardır; ve alt uçta ofis çalışanları, kasiyerler, hastane görevlileri vb. yer alır. Sadece geniş gelir eşitsizlikleri ve eğitim farklılıkları değil, aynı zamanda *Yeni Komünizm*'de belirttiğim gibi, ABD toplumunda sosyal tabakaların ve gruplaşmaların bir tür “yerleşim bölgesi” (okullar, sağlık hizmetleri, eğlence vb.) şeklindeki ayrımı gündeme gelmiştir.

Tüm bu bölünmelerin üstesinden gelmek, tüm bunları hesaba katan bir devrimi gerektirir. Devrim, stereotiplere göre ve artık fiili gerçekliğe tekabül etmeyen modası geçmiş kavramlara tutunarak (eğer bu şekilde ise) ilerlemez. Spesifik olarak, “anaakım” medyada ve başka yerlerdeki yaygın çarpıtmalara ek olarak -ABD’de (esas olarak beyaz) bir “işçi sınıfının” “popülist” bir versiyonunu öne süren, söz konusu insanlar aslında büyük ölçüde küçük burjuva (örneğin çeşitli türden küçük ölçekli işletme sahipleri) olduğu şeklindeki- “solun” bazı kesimlerinin sarıldığı, sosyalizmin bir şekilde bir “emek hareketi inşa ederek”, işçi sendikalarını canlandırarak ve genişleterek elde edileceğine dair bir fikir bulunmaktadır. Bu olsa olsa mevcut kapitalist-emperyalist düzenin sınırları içinde kalan reformist bir hareket inşa etmenin bir reçetesidir.

Bu bağlamda, emperyalist ülkelerdeki asalaklık olgusuna ve bunun emperyalist ülkelerdeki işçi sınıfında, elde ettiği emperyalist ganimetler sonucunda fiilen “burjuvallaşmış” bir kesim ile diğer yanda proletaryanın emperyalist ülkelerde vahşice sömürülmeye devam eden alt ve derin kesimleri arasında bir bölünmeye yol açmasına ilişkin Lenin’in önemli analizini dikkate almak

önemlidir. (Ekonomilerinin önemli ölçüde emperyalizm tarafından sömürgeleştirilen ve bugün Üçüncü Dünya veya Küresel Güney olarak anılan ülkelerdeki halkların aşırı sömürsüne dayandığı gerçeğini dikkate almak önemlidir.)

Lenin'in bu analizi yapmasından bu yana (bir asırdan fazla bir süre önce) bu asalaklık ve etkileri daha da belirgin hale geldi ve özellikle son 50 yılda yeni boyutlar kazandı. Lotta'nın analiz ettiği gibi, ABD tüm emperyalist ülkelerin en asalak olanıdır.

Bu durum devrim yapmak ve bunu ileriye taşımak için büyük zorluklar doğurmuştur. Stratejik olarak bu sistem altında "en büyük cehennemi yaşayanları", en vahşice ezilen temel güçleri devrim için kazanma ve seferber etme görevi vardır. Bunların çoğu, düzenli istihdamın "kayıtlı" ekonomisinin dışında çalışan ve/veya hayatta kalmaya çalışan (yine "klasik işçiler" tanımına uymayan) ve hizmet sağlayan sektörlerde daha iyi maaş alanlar da dahil olmak üzere geniş tabakaları bu devrimin bir parçası olmak için kazanma ve harekete geçirme görevi kendini göstermektedir. Bu bağlamda, Mao Zedong'un Çin'de esas olarak nüfusun belirli kesimlerine dayanan -bu durumda ezilen köylülüğe dayanan- bir devrime öncülük ettiğini belirtmekte fayda var. Bu devrime önderlik eden ideoloji ve program, tüm sömürücü ve baskıcı ilişkilere son vererek proletaryanın temel çıkarlarına tekabül etse bile, sosyalist devrimin ana gücü olarak görülen işçi sınıfının bir parçası değildi. Bu ülkede de, elbette sömürülen proleterler ve özellikle de bu sınıfın alt ve derin kesimlerinin bu devrimin önemli bir parçası olsa da, esas olarak "klasik" işçi sınıfına dayanmayacak bir devrimin gerçekleştirilmesi açısından benzer bir meydan okuma olacaktır.

Ayrıca, yeni sosyalist toplumun, işgücünün farklı kesimleri arasındaki, örneğin hizmet işçileri ve diğer kesimler (ve hizmet işçilerinin farklı katmanları arasındaki) arasındaki sosyal bölünmelerin üstesinden nasıl geleceği konusunda açıkça ortaya koyduğunuz bir zorluk durumu mevcut.

Buna yaklaşırken, mevcut toplumsal yapıyı verili olarak dondurup bırakamayız, onu kökten dönüştürülecek bir şey olarak anlamamız gerekiyor. Hizmet olarak sınıflandırılan birçok iş - finans, gayrimenkul ve sigorta alanları- rasyonel, "ihtiyaç temelli" bir sosyalist ekonominin bakış açısından aslında savurgan ve gereksiz işlerdir. Bu açıdan "tüketim toplumunun" bütün bir yapısı ve perakende ve reklamcılık altyapıları da benzerdir. Tüm bunlar (ve daha fazlası),

temel ihtiyaçların ve diğer ihtiyaçların karşılanması için daha bağımsız ve sürdürülebilir bir üretim temeline geçişi gerektirecektir. Aynı zamanda, bu üretim temeli ve buna bağılı beceriler, yeni toplumun teknik ve bilimsel kapasiteleri ve aynı zamanda kültürü, dünyanın sömürülen ve ezilenlerinin mücadelelerine hizmet etmelidir. Bütün bunların işgücü için, ihtiyaç duyulan iş türü için sonuçları vardır. Bu radikal yeniden yapılanma ve dönüşüm bağlamında, kalan bölünmelerin üstesinden gelinmesi gerekecektir.

Konut sorununa geri dönelim. Daha önce sosyal ihtiyacı karşılamak için ekonomik planlamanın gerekli olduğundan -ve yeni sosyalist toplumda bunun için bir temel olacağından- bahsetmiştim. Planın sürekli sorgulanması ve uygulanmasıyla birlikte, toplum çapında canlı bir tartışma yürütmek ve değerlendirme yapmak planlama sürecini besleyecektir. Bu süreç, mimarların, inşaat mühendislerinin, şehir plancılarının, inşaat işçilerinin, gençlerin ve ayrıca temel insanların “konut sorununu” çözme sürecinde işbirliği içinde ve toplu olarak bir araya gelmeleri için seferber edilmesini içerecektir. Uzmanlaşmış bilgi popüler hale getirilecek, uzmanlar ise temel halkın ve gençlerin bilgisinden, yaşanmış deneyimlerinden ve özelemlerinden öğreneceklerdir.

Ve tüm bunlar, insanların ekonomideki ve ekonomik ilişkilerdeki rollerindeki farklılıkları, özellikle bir kez daha kafa emeği ile kol emeği arasındaki çelişkiyi aşma mücadelesini ileriye taşıırken gerçekleştirilecektir. Konut sorununun çözümüne çok boyutlu bir şekilde yaklaşılacaktır: Anlamalı ve tatmin edici çalışmayı kamusal alanla bağlantılı olacak konutla birleştirmek.

Bu, sosyal hayatın atomizasyonuna karşı koyan ve ayırım mirasının üstesinden gelen bir şekilde ele alınacaktır (ABD'nin büyük şehirlerindeki Siyahi toplulukların yüzde 80'i bugün 15 yıl öncesine göre daha fazla ayrılmış durumdadır!). Ve en önemlisi de, konut sorununu malzeme, konum, doğal afetlere hazırlık ve sağlık krizleri açısından çevresel krizi göz önünde bulundurarak çözme yaklaşımı olmalıdır.

Pandeminin ve “normal yaşamı” kesintiye uğratmasının keskin bir şekilde sağladığı şeylerden biri de, çeşitli hizmet çalışanlarının toplumun işleyişini sürdürmede oynadığı temel roldür. Belli ki o sektörde sağlık çalışanları, yardımcıları, bakım işçileri olduğu gibi eğitimdeki insanlar da var. Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasası'nda belirtildiği gibi, bu yeni toplumda sağlık sistemi,

sağlık çalışanlarının farklı sektörleri arasında, doktorlar ve hastalar arasındaki ve sağlık kurumları ve çevredeki topluluklar arasındaki engelleri kaldırmada “halka hizmet etme” ilke ve yaklaşımına dayanacaktır. Pandemi, çoğu düşük ücretli ve acımasız çalışma normlarına tabi olan ve sağlıkları kâr sunağında feda edilen depo, lojistik ve teslimat çalışanlarının ne kadar hayati olduğunu da ortaya çıkardı. Pandemi ayrıca, ekonominin ve sosyal kurumların bu krize, ciddiyeti, yayılması ve insanların refahı ile orantılı bir şekilde yanıt verme ve hareket etme konusunda genel koordinasyon ve yönde ne kadar eksik olduğunu da net bir şekilde ortaya koydu. Pandeminin toplumdaki eşitsizlikleri nasıl artırdığını gördük.

Uzaktan çalışma/tele-çalışma ile ilgili sorunuz kışkırtıcı bir soru. Uzaktan çalışmanın artan kullanımı bazı zorluklar doğurmaktadır. O işlerden bazıları -örneğin, finans, gayrimenkul, vb.nin çoğu- daha önce de belirtildiği gibi, üretimin ve toplumun rasyonel örgütlenmesi açısından toplumsal açıdan gereksizdir. Yine de, toplumsal olarak gerekli olacak şeylerin çoğu halk sağlığı nedenleriyle ve ayrıca iş ve yaşamda esnekliği artırmak açısından muhtemelen uzaktan çalışmanın bir bileşenini gerektirecek veya içerecektir. Bu sistem altında uzaktan çalışmanın kendisi de ekonomik ve sosyal açıdan kutuplaşmış durumdadır: Salgın patlak verdiğinde, ücretlilerin en tepedeki yüzde 25’lik dilimi içindeki yüzde 60’ından fazlası ile karşılaştırıldığında, ücretlilerin en düşük yüzde 25’lik kısmındaki işçilerin yalnızca yüzde dokuzu evden “uzaktan çalışabildi”.

Yeni sosyalist toplumda, insanlar büyük sorunları çözmek, toplumun ve dünyanın büyük ihtiyaçlarını hem sanalda hem de gerçek hayatta temas halinde karşılamak için çalışacaklar. Fakat güreşmek gerekecek büyük sorular var. Uzaktan çalışma koşulları altında toplumsal atomizasyon ile nasıl mücadele edeceksiniz? Buna karşı koymak ve gerçek sosyalleşmeyi, paylaşmayı ve öğrenmeyi geliştirmek için teknoloji nasıl geliştirilebilir ve sosyal medya (bireysel rekabette avantaj yaratmanın aksine kendini geliştirme aracı olarak) nasıl kullanılabilir? Yeni toplumda evden yürütülebilecek uzaktan çalışma ataerkilliği nasıl güçlendirmeyecek ve şimdi olduğu gibi kadınlara temel bakıcılar olarak yeni yükler nasıl getirmeyecek? Bu durum, çocuk bakımını toplumsallaştırma ve meta temelli bir toplumda hayatta kalmanın ve sosyalleşmenin temel biriminin çekirdek aile olduğu bir durumun ötesine geçme konusundaki daha da büyük meseleyi gündeme getirmektedir.

İşyerini ve çalışma ortamını dönüştürmek, insanların ufkunu işyerinin ötesine yükselterek daha geniş olarak topluma ve tüm insanlığı özgürleştirme davasına gerçek “bağlılık” oluşturmak, bütün bunlar yeni sosyalist toplumun temel ilgi alanlarından biri olacak ve sürekli olarak sorgulanacak bir şey olacaktır. Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasasında tasavvur edilen sosyalist ekonomiyle birlikte, işin tüm doğası ve içeriği, radikal olarak farklı araçlara hizmet ederek, kökten farklı olacaktır. Bu Anayasa’nın IV. Maddesinde ve özellikle Bölüm 8, “İstihdam ve Çalışma, Sosyal Doku ve Kentsel ve Kırsal İlişkiler”, bunun canlı bir anlayışını içermektedir. “İstihdam ve gelir hakkı garantisi olacaktır” buna dahildir, ve bunun da ötesinde:

“Çalışma yeri sadece ve basitçe bir üretim birimi değildir. O bir politika, ideoloji ve kültür alanıdır. Toplumun yeniden kuruluşu mücadelesinin merkezlerinden biridir. Kritik meselelerle - uluslararası ilişkilerden eğitim politikalarına ve kadınların özgürleştirilmesinden ulusal eşitsizliklerin giderilmesi kadar- meşgul olmalıdır.”

“Sosyalist ekonomi eski kapitalist topluma ait zorunlu işbölümünün hissizleştirici ve yabancılaştırıcı etkilerinin üstesinden gelmeye çalışır...”

“Sosyalist ekonomi üretim birimleri ve onu çevreleyen toplumsal yaşam yükselen duvarları yıkmayı ve işle yaşam alanlarını ve toplumu birleştirmeyi amaç edinmektedir. Sosyo-ekonomik planlama yeni çeşit “toplumsal alanlar” üzerinde yükselen sürdürülebilir şehirler yaratmaya çalışır. Bu yeni “toplumsal alanlar” insanların anlamlı etkileşimine, politik örgütlülüğüne, kültürel eğlence ve yaratımla dinlenme ve rahatlamaya imkan sunmaktadırlar. Sosyo-ekonomik planlama kırsal ve şehirsal aktivitelerle birlikte endüstriyle tarımı da yeni şekillerde entegre etme arayışı içerisindedir. Burada amaç, insanları tarımsal alanlar ve doğayla daha iç içe kılmaktır.”

Bir kez daha, *Yeni Komünizm*’den daha önce yapılan alıntıda vurgulandığı gibi, en temel şey üretim tarzı ve bunun bir bütün olarak toplumun devrimci dönüşümüyle ilişkisidir. Burada, Marx’ın “4 Bütünler” formülasyonunda özetlenen bir ifadesi çok önemlidir: Marx’ın dediği gibi, sosyalist devrim ve onun meydana getirdiği sosyalist devlet iktidarı (proletarya diktatörlüğü), bütün sınıf ayrımlarının, bu sınıf ayrımlarının dayandıkları bütün üretim ilişkilerinin, bu üretim ilişkilerine tekabül eden bütün toplumsal ilişkilerin ortadan kaldırılmasını ve bu toplumsal

ilişkilere tekabül eden bütün fikirlerin devrimcileştirilmesini amaçlar. Kısacası, tüm sömürü ve baskıların sona ermesini amaçlar. Bu, yalnızca belirli bir ülke açısından değil, tüm dünya göz önünde bulundurularak ve akılda tutularak devrimci sürecin temel yönelimi ve hedefi olmalıdır.

Görüşmeyi Gerçekleştiren: Kurumsal basın, “güçlü çıkarlara bağlı olduğu ve onlar tarafından kontrol edildiği sürece” özgür değildir. Onlar aslında kapitalist-emperyalist egemen sınıfın propaganda makineleridir” (14).

Medyanın şirketleşmesi, daha bağımsız bir gazetecilik ihtiyacına işaret ediyor. Sayısız etik gazeteci, ilgili risklere ve korkunç derecede düşük ücretlere rağmen, hayatlarını derinlemesine araştırmaya ve doğru haberciliğe adanmıştır. Gazeteciler büyük ölçüde korumasız ve hükümetler onları çoğu zaman hızla sırtından bıçaklıyor.

Bu noktada, anaakım medyayı kurumsal şirket mülkiyetinden kurtarmayı nasıl hayal ediyorsunuz?

BA: Buradaki son sorunuzla başlamak gerekirse, açık gerçek şu ki bu sistemde anaakım medyayı şirket sahipliğinden ayırmanın hiçbir yolu bulunmamaktadır. Medyanın “şirketleşmesi” kesinlikle bir gerçektir. Müzik endüstrisinde gazetelerin, radyo ve televizyon istasyonlarının, kayıt/telif hakkının artan mülkiyeti ile ilgili herhangi bir sayıda çalışmaya bakabilirsiniz... liste uzayıp gidiyor. Ancak daha temel gerçek şu ki, bu sistem altındaki medya, egemen kapitalist-emperyalist sınıfın aracı olmaya mahkûmdur ve ondan başkası da olamazlar. Hatta farklı medyalar bu yönetici sınıfın farklı kesimlerini temsil etseler de -örneğin bu yönetici sınıfın “anaakım” bölümünü temsil eden CNN, MSNBC, New York Times ve Washington Post gibi medya ve diğer yanda faşist kesimin temsilcisi olan Fox “News”- bundan başka bir şey olamazlar.

Aralarındaki çok gerçek ve keskin farklılıklara rağmen, bu ülkedeki baskın (ve hakim) medya (internet tabanlı büyük dijital “haber medyası” dahildir), hem “anaakım” hem de faşist olsun aslında kapitalist-emperyalist egemen sınıfın propaganda araçlarıdır.

Belki de hiçbir şey bunu, bu medyanın Rusya’nın Ukrayna’yı işgalini nasıl ele aldığından daha açık bir şekilde gösteremez. Başta Donald Trump olmak üzere çeşitli faşistlerin Vladimir Putin’i

öven bazı açıklamalarına rağmen, bu işgal ve savaşın “kapsamı” (ve ilgili olaylar), egemen medya tarafından, tamamen olmasa da, ezici bir şekilde Rus emperyalizminin çıkarlarına karşı ABD emperyalistlerinin ve onların “müttefiklerinin” çıkarlarını destekleyen açık bir propagandadan oluşuyordu. Egemen sınıfın “anaakım” kesimini temsil eden medya için başından beri durum böyleydi, bununla birlikte faşist Cumhuriyetçi Parti ve onun adına konuşanlar bile önemli ölçüde bu çizgide olmak zorunda kaldılar. Birçok cephede Biden’a ve Demokratlara saldırmaya devam etseler bile (ve egemen sınıf içindeki ve bir bütün olarak toplumdaki derin bölünmeler, yeniden öne sürülmeye ve yoğunlaşmaya devam ediyor ve yoğunlaşmaya da devam edecek).

Her zaman olduğu gibi, bu tür durumlarda medyaya eski askeri yetkililerin, CIA ajanlarının ve ABD emperyalist gücünün diğer çeşitli ajanlarından ve görevlilerinden oluşan ve insanlığa karşı suçlardan oluşan “analistlerin” her yerde kendini göstermeleri damgasını vurmaktadır. Ukrayna’daki savaşın ve ilgili olayların bu “kapsamında”, bundan farklı herhangi bir perspektiften gelen insanların katılımında belirgin noksanlıkla kendini göstermektedir. Rusya’nın Ukrayna’yı işgali ve bunun emperyalist güçler arasındaki daha büyük rekabet durumuyla ilişkisi hakkında yazdığım gibi:

“Rusya’nın Ukrayna’yı işgal ederek uyguladığı büyük zorbalığı ve saldırganlığı dürüst her insanın kesinlikle karşı çıkması gereken bir durumdur. Ancak hiçbir dürüst insan Rusya emperyalizmi ile rekabetinde ABD emperyalizmi ile taraf olmamalıdır. Burada bahsedeceğimiz nedenlerden ötürü ABD emperyalistleri ve onların medya dalkavuklarının ve diğer temsilcilerinin tepeden bakan bir şekilde Rusya’nın işgalini kınamaları, ABD’nin açık ara farkla başka ülkelere işgal de dahil olmak üzere saldırgan eylemlerde başı çekmesinden ötürü katıksız ve iğrenç bir ikiyüzlülüktür.

“Bir şekilde bu ‘bilgin insanlar’ ABD’nin başka bir ‘bağımsız ülkeyi’, Irak’ı, 2003 yılında İslamcı köktendinci terör örgütü El Kaide’ye yakınlık ve ‘kitle imha silahları’ bulundurmaları gibi alçakça yalanlara dayanarak işgal ettiğini ‘unutmuş’ gözükmektedirler. ABD’nin bu işgali, yüz binlerce insanın hayatına mal olan, milyonlarca mülteci yaratan ve dünyanın bu bölümünde ölüm ve yıkım girdabı yaratan alçakça bir uluslararası savaş suçuydu. (Bu günlerde CNN gibi ‘anaakım’

medyada olan mide bulandırıcı gösterilerden birisi de programlardaki ABD'nin Irak'taki savaş suçlarında bulunmuş "gazi" hükümet yetkililerinin küstahça Rusya'nın Ukrayna'yı işgalini güçlü bir ülkenin güçsüz bir ülke üzerinde uyguladığı illegal bir saldırganlık olarak kınamalarıydı! Bu tip Amerikan savaş suçlarının başkalarının savaş suçlarını kınaması meselesi rezalet bir ironidir ve bu, medya tarafından 'unutulur' veya kasti olarak görmezden gelinir)"

Bu alıntı "Utanmaz Amerikan Şovenizmi: ABD Emperyalizmini "Otoriteryanizm Karşıtlığı" Maskesiyle Desteklemek" içindedir. Ayrıca "ilgili" bir makale olarak bkz: "Emperyalist Asalaklık ve "Demokrasi": Neden Pek Çok Liberal ve İlerici "Kendi" Emperyalistlerinin Utanmaz Destekçileri?"

Bütün bunlarda gerçek şu ki, bu yalnızca medyanın sahibinin milyarlarca doları kontrol eden güçlü şirketler ve finans kurumlarına ait olması meselesi değildir; daha derindeki mesele, bu sistemin üst yapısının -siyasi ve yasal kurumlarıyla birlikte- medya da dahil olmak üzere kültür ve ideoloji alanının- sistemin temel doğasına ve özellikle temeldeki ekonomik sisteme veya üretim tarzına uygun olmasıdır ve olmak durumundadır. *Atılımlar* da dahil olmak üzere birçok çalışmada bunun neden böyle olduğunu derinlemesine analiz ettim. Buradaki esas nokta, üst yapının, herhangi bir anlamlı şekilde ve önemli bir zaman dilimi boyunca, altta yatan üretim tarzının temel ilişkileri ve dinamiklerinden kopuk olması durumunda, toplumun ciddi bir kaosa sürükleneceği ve işlerin nihayetinde işlemeye muktedir olamayacağı anlayışında kısa ve öz bir şekilde özetlenebilir. (*Atılımlar*'dan alıntılanan bunun çarpıcı bir ifadesi, yaşamın temel ihtiyaçlarının meta olarak üretildiği bu sistemin sınırları içinde "yemek yeme hakkı"nın olamayacağı gerçeğidir -ya da daha genel olarak, yaşamın temel gereksinimlerine erişim hakkı yoktur- başka bir metanın, paranın mübadelesi yoluyla satın alma ile insanlar yemek alabilirler; "yemek yeme hakkı" olduğunun ilan edilmesi demek eğer insanların temel ihtiyaçlarını satın almaya güçleri yetmiyorsa, bunu para ödemededen alabilmeleri demektir.)

Medyanın rolüne dönersek, üst yapı ile temeldeki üretim tarzı arasındaki bu ilişkide (bu yönetici sınıfın farklı kesimleri arasındaki oldukça gerçek farklılıklar olsa bile) bu ülkedeki egemen medyanın buna uyması ve özellikle de Amerikan kapitalizm-emperyalizminin hayati çıkarları söz konusu olduğunda -bu yönetici sınıfın "ulusal" (yani emperyalist) çıkarları uluslararası arenada

önemli ölçüde yer almaktadır- kapitalist-emperyalist sistemin ve onun egemen sınıfının temel çıkarlarının bir ifadesi olmaya uyum göstermesi gerektiği anlamına gelir.

Bu gerçeklik, bağımsız ve aslında hakikati arayan gazeteciliğe yönelik herhangi bir gerçek girişimin de zorluğunu açıklar. Ve gerçekten de böyle bir gazetecilik yapmak isteyenler için desteğin önemini altını çizer.

Ancak, bir kez daha ve en temelde, bu durum medya için kökten farklı bir karaktere ve role duyulan ihtiyacı ve bunun kökten farklı bir toplum gerektirdiği gerçeğini göstermektedir. Yukarıdaki 2021 yılına ait Yeni Yıl Açıklamamdan (3. soruya cevaben) alıntıladığım pasajda bahsedildiği gibi, bu toplum için Anayasa'da öngörülen yeni sosyalist toplumun yönelimi ve hedefi, "insanların, gerçekler nereye götürürse oraya gitme, eleştirel düşünme ve bilimsel merak ruhuna sahip olmak ve bu şekilde dünyayı sürekli olarak öğrenmek ve insanlığın temel çıkarlarına uygun olarak değiştirilmesine daha iyi katkıda bulunabilmektir." Bu sadece eğitim sistemi için değil, medya için ve genel olarak toplum kurumları için de geçerlidir. Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasası'nın bahsettiği gibi, tasavvur edilen toplumda devlet medyası olacak, ancak bu sistemin egemen medyasından çok farklı bir role sahip olacaktır (ve bu doğrultuda önceki sosyalist toplumlardaki medyadan da önemli ölçüde farklı bir rolü olacaktır). Bu temel rol şu şekildedir:

"Devlet işleri, hükümetin işleyişi, toplumdaki ve dünyadaki diğer önemli gelişmeler hakkında toplumdaki insanlara doğru ve önemli bilgi ve analizleri sağlamaktır... Aynı amaçla, alternatif ve bağımsız medya organları maddi olarak desteklenip işleri kolaylaştırılırken, aynı zamanda onların kendilerini hükümete ait medya organlarında ifade edişlerine de izin verilmeli, onlara bunun için fırsat ve zaman tanınmalıdır. Bu medya organları, farklı fikir ve analizlerini hükümete bağlı medya organlarında halkın dikkatine sunabilmelidir. Bunlara hükümet ve temsilcilerinin görüşlerine zıt olanlar da dahildir."

Ayrıca, bağımsız medya için yalnızca gerekli koşullar, fonlar ve diğer kaynaklar tahsis edilmemeli, aynı zamanda;

"Buna yönetime her daim muhalif fikir ve görüşlerin kayda değer temsili de dahildir. Bu muhalif fikir ve görüşler, sadece yönetimin belli başlı eylem ve politikaları konusunda değil, bir biçimde

Kuzey Amerika'daki Yeni Sosyalist Cumhuriyet'in temel ilke ve amaçlarına dahi aykırı olabilirler.”

Medyaya ilişkin bu ilkeler (bu Anayasa'nın I. Maddesi, 2. Kısmı, 1'de yer almaktadır) sağlanan sürecin, zaman zaman karmaşık ve hatta çalkantılı olabileceğine dair bilimsel temelli anlayışa, halk kitlelerinin giderek daha derin bir gerçeklik anlayışına ulaşmasına çok önemli bir şekilde katkıda bulunacağına ve bu şekilde tüm sömürü ve baskı ilişkilerini ortadan kaldırmak ve kökünden sökmek için harekete geçerek, gerçekliği insanlığın temel çıkarları doğrultusunda dönüştürme yetenekleri güçlendirilmesine dayanmaktadır ve bundan kaynaklanmaktadır:

Görüşmeyi Gerçekleştiren: Pandemi öncesi bir tartışmada, emek, üretim mekanizmaları ve malların piyasaya nasıl taşındığı ile ilgili bir noktayı göstermek için *A Day Without A Mexican (2004)* filmini gündeme getirdiniz; temelde dünyanın emeğe ne kadar bağımlı olduğunu göstermektedir. Film aracılığıyla vurgulanan bu nokta, temel bir soruyu soruyor:

Tüm Meksikalı (ve diğer Orta Amerikalı) işçiler bir gün bile olsa çalışmayı bırakırlarsa ne olur? Oradan, tüm dünyada, insanların her gün kullandığı tüm bu şeyleri üreten ve dağıtan tüm insanlar, bir gün, bir hafta veya bir ay boyunca çalışmayı bırakırlarsa ne olur?

Bunun temel olarak COVID-19 pandemisi ile gerçekleştiğini gördük ve “insanların bir şeylerin üretimini gerçekleştirirken girdikleri üretim, dağıtım ve ulaşım ilişkileri.... ” Bunu analiz etmenin bir başka yolunun da “bütün bunların yapıldığı üretim biçimi nedir?” diye sormak gerektiğini belirtmişsiniz. Sonuç olarak, bunun “toplumda olan her şey için temel şartları belirlediğini...” iddia ediyorsunuz. Üretim durursa, toplum durma noktasına gelir. (53)

Sözleriniz kehanet gibiydi. Şu sözlerinizle ne demek istediğinizi biraz açar mısınız?

“Biri veya toplumun bir kesimi, eğer mevcut üretim biçimlerinin dışında üretim yapmaya kalkarsa, bu durumda o kişi veya grup ya başarısız olur ya da devrim yapar.”

Tedarik zincirimizin mevcut durumunu göz önünde bulundurursak hangi seçenekleri görüyorsunuz?

Ayrıca, küreselleşen tedarik zincirimiz çevre dostu olmayan uzun mesafe taşımacılığına bağımlıdır. Gezegenin yaşamını kurtarmanın yanı sıra toplumun ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olmak için şu anda hangi daha iyi alternatifler mevcut veya oluşturulabilir?

BA: Bu küreselleşmiş “tedarik zincirleri”, esasen kapitalist-emperyalist sömürünün ve Üçüncü Dünya’da 150 milyondan fazla çocuk da dahil olmak üzere milyarlarca insanın aşırı sömürsünün araçlarıdır. Ve emperyalist sermayenin farklı “takımyıldızları” ile kapitalist-emperyalist devletler arasındaki rekabetin araçlarıdır. Ayrıca, küreselleşen montaj hatlarında orantısız sayıda insanın olduğu da not edilmelidir. Meksika’daki maquiladoralardan Bangladeş tekstil fabrikalarına ve Çin’deki elektronik montaj hatlarına kadar yoğun süper sömürüye ve sıklıkla cinsel istismara maruz kalan kadınlardır.

Bu tablonun bir diğer önemli parçası da, küreselleşen tedarik zincirlerinin rolü ve etkisinin 1970’lerin sonlarında Çin’de ve ardından 1990’ların başında ismen sosyalist fakat aslında kapitalist-emperyalist olan revizyonist Sovyetler Birliği’nde düşüşü ve devlet-kapitalist ekonomisinin daha “klasik” bir kapitalist ekonomiye dönüşmesiyle, sosyalizmin devrilmesi ve kapitalizmin restorasyonu ile niteliksel bir sıçrama yapmasıdır.

Küresel tedarik zincirleri fabrikaları, madenleri ve çiftlikleri, ulaşımı, depoları ve dağıtımını birbirine bağlar. Bu durum günümüz dünyasında, dünyanın bir avuç zengin kapitalist-emperyalist ülkeye ve insanlığın çoğunluğunun yaşadığı Küresel Güney’in yoksul, ezilen uluslarına derin ve sömürücü bir şekilde bölünmesi yoluyla yürütülen, birbirine son derece bağlı üretim sürecinin bir ifadesidir.

Apple’ın tedarik zincirleri -eğer bunlar olmasaydı, bugün olduğu yaklaşık 3 trilyon dolarlık şirket olmazdı- Çin’deki ve Asya’nın diğer bölgelerindeki fabrikalara geniş çapta yayılıyor ve canavarca ter atölyeleri olarak işletiliyor; 40.000 kadar çocuk Demokratik Kongo Cumhuriyeti’nin kobalt madenlerinin derinliklerinde tünel kazıyor ve onsuz iPhone’un olamayacağı çeşitli kayaları taşıyor. Apple, Dell, GM, Toyota gibi tekil sermaye birimleri

tarafından dayatılan verimlilik standartları, ileri teknoloji uygulamak vb şeklinde yüksek düzeyde organize edilmiş üretimin dinamiği vardır. Ancak tüm bunlar, maliyeti en aza indirmek, pazar payını genişletmek ve güvence altına almak ve kârları en üst düzeye çıkarmak için büyük sermaye bloklarının rekabet savaşına hizmet eder. Bu tedarik zincirleri, bu savaşı sürdürmek için silahlardır.

Bütün bunlar anarşiktir. Bunun gezegene ne yaptığına dair “ileri görüşlülük” yoktur, halkın sağlığı açısından yerleşik bir ölçü mevcut değildir. Bu tedarik zincirleri kirlilik açısından yoğundur (su ve toprağı kirletir ve zehirler); ulaşım ise bahsettiğiniz gibi uzun mesafeler boyunca kullanılan fosil yakıtla gerçekleşir; ve tüm bunlar muazzam bir atık üretir. Bu tedarik zincirlerinin rolü ve bunlara bağımlılık hem rasyonel hem de irrasyoneldir. Farklı sermaye blokları açısından ve onların özel çıkarları açısından evet rasyoneldir, bu blokların faaliyet alanlarını genişletmelerine, belirli bölgesel “uzmanlaşmalarla” ilgili olanlar da dahil olmak üzere küresel bir “işbölümünden” yararlanmalarına olanak tanır.

Ancak tüm bunlar, bu “tedarik zincirlerinin” işleme için aşırı şekilde sömürülen halk kitlelerinin temel koşulları ve ihtiyaçları açısından ayrıca tüm bunların küresel ısınmayı ve genel çevresel ve ekolojik krizi nasıl etkilediği açısından tamamen mantıksızdır. (Bir başka çarpıcı örnek: “tedarik zincirlerinin” nakliye bağlantıları olarak konteyner taşımacılığı küresel olarak en fazla kirleticilerden biridir ve tamamen Üçüncü Dünyadaki süper emek sömürüsüne bağlıdır.)

Bu rasyonel/irrasyonel çelişkisi, kapitalizmin itici gücü olan ve sürekli altüst olmaya ve çeşitli türlerde tekrarlanan krizlere yol açan genel örgütlenme/anarşi çelişkisinin bir ifadesidir. (Marx'ın kapitalizm hakkında belirttiği gibi: onun tüm düzensizliği onun düzenidir.) Kurumsal planlama düzeyinde ve temel üretim birimlerinin işleyişinde vb. örgütlenme vardır, ancak ekonominin işleyişine ilişkin anarşi vardır -bugün son derece küreselleşmiş bir ekonomidir- bu bir bütün olarak ve farklı sermaye blokları ile farklı kapitalist-emperyalist ülkeler arasındaki didişme ve rekabette kendini gösteren anarşidir.

Bu “tedarik zincirleri” de Raymond Lotta'nın “1970'lerden Bugüne ABD'de Asalaklık ve Sınıfsal-Toplumsal Yeniden Düzenleme” başlıklı makalesinde belirttiği olgunun önemli bir boyutudur.

“Emperyalist dünya ekonomisi, üretim sürecinin (Üçüncü Dünya’da giderek daha fazla gerçekleştirilir) ve nihai mal tüketiminin giderek (zengin emperyalist ülkelere odaklanarak) birbirinden koptuğu bir duruma işaret eder. Bu, günümüz emperyalist asalaklığının önemli bir ifadesidir.”

Bunun neden olduğu tüm korkunç acılar ve içerebileceği tüm kaos ve aksaklıklarla birlikte, bu tedarik zincirlerinin işleyişi dışında geçerli bir seçenek yoktur, bu kapitalizm-emperyalizm sistemi altında geçerli bir alternatif yoktur. Ve bu durum, bir kez daha neden kökten farklı bir sisteme ihtiyacımız olduğunu yüksek sesle ortaya koyar, sizin alıntı yaptığınız ifademe bizi götürür:

“Eğer mevcut üretim biçimlerinin dışında üretim yapmaya kalkarsa, bu durumda o kişi veya grup ya başarısız olur ya da devrim yapar.”

Bu röportaj için sorduğunuz önceki sorulara verdiğim yanıtlarda da bahsettiğim gibi, buna tek uygulanabilir çözüm, buna bir son vermek - şu anda egemen olan kapitalist-emperyalist sisteme bir alternatif yaratacak bir devrim yapmaktır, bu uygulanabilir ve sürdürülebilir bir alternatiftir, çünkü eldeki üretici güçler temelinde ilerler ve rasyonel kullanımlarının önündeki engelleri kaldırır. Gerekli olan, yeni toplumsal ilişkilere ve bu ekonomik sisteme tekabül eden ve onu güçlendiren ahlak da dahil olmak üzere radikal biçimde farklı bir siyaset ve ideoloji üst yapısına sahip, bir bütün olarak kökten yeni bir toplumun temeli olacak kökten yeni bir ekonomik sistemdir. Toplumsal mülkiyet, toplumsal planlama, toplumsal kullanım ve insanlığın iyileştirilmesi için üretime dayalı sosyalist ekonomik sistem, baskıyı sona erdirme yönünde radikal toplumsal değişiklikler yapmak için “olumlu temel” olarak tanımladığım şeyi sağlar.

Elbette burada ve bir çok eserde vurguladığım gibi bu sosyalist dönüşüm, her şeyden önce karmaşık ve zaman zaman yoğun bir mücadele meselesidir. Kapitalist-emperyalist sistemin ilişkilerine tekabül eden, işleri eskiden olduğu gibi yapma biçimine geri çekmeye çalışacak sosyalist ülkenin kendi içindeki güçlerin direnişi başta olmak üzere, engellerin üstesinden gelmek için giderek daha bilinçli bir mücadelede halk kitlelerini harekete geçirmek gerekir. Geriye kalan kapitalist-emperyalist (ve diğer gerici) devletlerin halen uygulayacakları güce karşı, mevcut sosyalist devletlere ve onların devam eden devrimci dönüşümlerine muhalefet de

dahil olmak üzere uluslararası ilişkilerin birçok boyutunda bir bütün olarak dünyada devrimci mücadeleyi ve dönüşümü ilerletme ihtiyacı vardır.

Bunun önemli bir ifadesi olarak, bu kapitalist-emperyalist (ve diğer gerici) devletler var olmaya devam ettikleri ve özellikle de bu tür devletlerin bir bütün olarak dünyada hâlâ hakim oldukları yerlerde ortaya çıkacak sosyalist devletler işte bu bağlamda ekonomik kalkınma ve dönüşüm yapmak durumunda kalacaklardır. Diğer şeylerin yanı sıra, bu durum emperyalist ve gerici devletlerle belirli bir miktarda ticaret vb. gerektirecektir ve bu tür ekonomik etkileşimi sağlamak ve sürdürmek, sosyalist ülkelerin kendi içlerinde ve en temelde bir bütün olarak dünyada devrimci dönüşüm için yoğun bir mücadele sürecini içerecektir. Bu genel süreci, “Sosyalist Sürdürülebilir Kalkınmanın Bazı Temel İlkeleri” ve Kuzey Amerika’daki Yeni Sosyalist Cumhuriyet Anayasası’nda belirtilenler doğrultusunda ve bu ilkeler temelinde ilerletmek ve sorunların ve zorlukların üstesinden gelmek için kapsamlı bir kolektif mücadele ve yaratıcı inovasyon gerektirecektir; bu kolektif mücadele ve yaratıcı inovasyonun tamamı kapitalist-emperyalist sistemin devrilmesi ve yeni sosyalist cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte serbest bırakılmalıdır ve serbest bırakılabilir.

Bu bağlamda, *Atılımlar*’dan aşağıdakiler bazı temel ilkelere değinilmektedir:

“*YENİ KOMÜNİZM*’de ve aynı zamanda *Kuşlar ve Timsahlar*’da önemli bir tartışma yer alır: Bir sosyalist ülkede ve geniş çaplı olarak da dünyadaki durumun bağlamında, devrim aşamaları ilerletilirken - ve, bu sürecin her bir aşamasında üretici güçler ve refah düzeyi görece olarak yükseltilirken, aynı zamanda da, o aşamada maddi temelde verili ve mümkün olanın sınırlarını zorlamadan insanlar arasındaki farklılıkların mümkün olan en yüksek derecede daraltılması doğru şekilde nasıl ele alınmalıdır? Bu kavranması gereken bir başka keskin çelişkidir, öncelikle bunun farkedilmesi gerekir ve ardından bunun üzerinde bilimsel, diyalektik materyalist bir yaklaşımla çalışmanız gerekir, sosyalist ülkenizin tek başına bir ada olarak bulunamayacağını, ekonomik ilişkiler de dahil olmak üzere etkileşime gireceğiniz geniş bir dünya bağlamında bu çalışmayı yapacağınızı kabul etmeniz gerekiyor. Sosyalist bir ülke olarak stratejik açıdan kendi kendinize yetseniz bile, ekonomik açıdan mutlak şekilde kendi kendine yetecek bir ekonominiz olmayacaktır.”

Yanıtlarımın bir sonucuna varırken, belirli bir sosyalist ülkedeki sosyalist gelişme ve dönüşüm ile dünya çapında devrimin komünizm hedefine doğru ilerlemesi arasındaki derin ve karmaşık sorunu kısaca daha ayrıntılı olarak ele almama izin verin. Toplumun her boyutta radikal, özgürleştirici dönüşümünün aracı olarak fakat aynı zamanda ve her şeyden önce, devrimin dünya çapında komünizmin nihai hedefine doğru daha da gelişmesi ve ilerlemesi için temel alanlar olarak sosyalist devletleri meydana getirmek büyük önem taşımaktadır. Sosyalist bir devletin yaratılması ve ardından sosyalizm yolunda sürekli ilerleme ile toplumu özgürleştirici ve radikal bir şekilde dönüştürmek için atılabilecek muazzam adımlar var. Kapitalist toplumda yüzlerce yıldır -ve binlerce yıldır insan toplumunun diğer biçimlerinde- insan etkileşimlerini karakterize eden ve egemen olan sömürücü ve baskıcı ilişkiler sosyalist ülkelerin sınırları içinde tek başlarına ortadan kaldırılamazlar. Bu durum, dünya çapında komünizme ilerlemeyi gerektirir.

Yıllar önce (veya aslında onlarca yıl önce) yapmış olduğum *Dünyayı Fethetmek (Conquer the World)* konuşmasında aşağıdakileri dile getirmiştım:

“İktidarı korumak ve sosyalist yolda daha da ilerlemek açısından -ve sadece sosyalist bir devlet açısından değil, özellikle enternasyonal proletaryanın bakış açısından- mesele bir sınır bulunmasından çok daha fazlasıdır... Dünyanın daha fazlasını kazanmak ve dönüştürmek için daha fazla ilerleme kaydetmeden sosyalist ülkedeki temel ve üstyapıyı dönüştürmekte ne kadar ileri gidebileceğiniz; emperyalistlerin yaptığı gibi daha fazla kaynak veya insan kazanmak açısından değil, fakat devrimci dönüşümler yapmanızla ilişkilidir.”

Bu durum, enternasyonalizmin önemini ve yol gösterici bir ilke ve hedef olarak sürekli akılda tutulması gerektiğini bir kez daha vurgulamaktadır: Mevcut kapitalist-emperyalist sistemin yıkılması acil ihtiyacı, yalnızca insanlık için bu kadar korkunç ve gereksiz acıların nedeni ve insanlığın varlığına yönelik giderek artan bir tehdit oluşturduğu için değil; yalnızca bu tamamen miadı dolmuş sistemin yerine kökten farklı, özgürleştirici bir sosyalist sistem koymakla temsil edilecek büyük bir ilerleme olarak değil; aynı zamanda, “4 Bütünlerin” başarılması ve insanlığın bir bütün olarak tüm sömürü ve baskı sistemlerinden ve ilişkilerinden kurtuluşu ve sonunda bu ilişkilerin yol açtığı uzlaşmaz çatışmaların ötesine geçilmesi ile tüm dünyada komünizmin nihai

hedefine doğru ilerlemeye devam etme ihtiyacı açısından önemlidir.

Tüm bunların ışığında, insanlığın bir kez kısıtlamalardan kurtularak kapitalizm-emperyalizm sisteminin egemenliği altında savaşlar ve fetihler tarafından yönlendirilen, sömürücü ve baskıcı ekonomik ve sosyal ilişkiler tarafından zincirlenen ve insanlar arasındaki etkileşimin meta ilişkilerine indirgenmesiyle damgalanan halk kitleleri için içerdiği tüm delilik, sefalet ve zihinsel acılarla birlikte mevcut dünyanın sınırlarının ötesine geçtiğinde, bilinçli olarak ele alabileceği sorulardan bahsederek şu sonuca varmak uygun görünüyor.

“Gelecekteki komünist toplumda, toplumsal çelişkilerin ifadelerinin ne olacağı ve bunların nasıl çözüleceği üzerine bugün yalnızca tahmin yürütmek ve hayal kurmak mümkündür. Önemli ölçüde merkezileşme gerektiren gelişmiş üretici güçlerle, sorumluluğun merkezden dağıtılması ve yerel inisiyatiflerin (artık bu noktada “yerel” ne olacaksa) birleştirilmesi meselesine nasıl yaklaşılacak? Şimdilerde, ailedeki baskıcı ilişkilerle atomize biçimde bulunan halkın yeni kuşakları komünist toplumda nasıl yetiştirilecek ve komünist toplumda bu kuşaklara nasıl yaklaşılacak? Belirli insanların “özel korunaklı” uğraşı durumuna getirmeden, bilginin spesifik alanlarının geliştirilmesi veya belirli projeler üzerine yoğunlaşılmasına nasıl dikkat edilecek? İnsanların her yönden beceri ve bilgi kazanması ve aynı zamanda bazı uzmanlıklara duyulan ihtiyacın da karşılanması arasındaki çelişki nasıl ele alınacak? Bir yanda insanların bireysel inisiyatifleri ve kişisel ilgi alanları varken, diğer yanda toplumsal sorumluluklar ve katkılar arasındaki ilişki nasıl olacak? Gözükten o ki, herhangi bir belirgin mesele veya tartışma etrafında daha doğru, gelişmiş bir kavrayışa sahip bir grup olacak -ve genel bir kural olarak başlangıçta azınlıkta kalacaklar-, fakat bunlar çoğunluğun çıkarları için fayda sağlarken aynı zamanda “çıkar gruplarına” dönüşmelerinin önüne nasıl geçilecek?

Farklı ülkeler artık olmasa da, farklı alanlar ve bölgeler arasındaki ilişkiler ne olacak ve “yerel topluluklar” denebilecek şeylerle dünya seviyesinde daha üst kurumlar arasındaki çelişkiler nasıl ele alınacak? İnsanların nerede yaşadığı, çalıştığı ve bunun gibi şeylerle birlikte somut olarak dünya vatandaşı olmaları ne anlama gelecek - dünyanın bir bölümünden diğerine “dolanacaklar mı”? İnsanlığın birleştiği bir dünyada dil ve kültürel çeşitlilik meselesi nasıl ele alınacak? Ve o zaman insanlar, her ne kadar bütün bir tarih anlayışları olsa da, şu an

hapsedildiğimiz gibi -sonsuz olduğu ve insanlığın ulaşabileceği en yüksek zirve olduğu deklare edilen- bir topluma gerçekten inanacaklar mı? Bugün bu sorular ve çok ama çok daha fazlası ancak spekülasyon ve hayal etmenin konusu olabilir; ancak yine de böylesi soruların kendini göstermesi ve bunların -sınıfsal bölünmelerin, toplumsal uzlaşmazlıkların ve siyasi tahakkümün artık olmayacağı bir toplumda- nasıl ele alınacağını tasavvur etme girişimleri, şimdiki düzenden menfaati olmayan herkes için muazzam derecede özgürleştiricidir.”

[*Basics, Bob Avakian'ın Konuşma ve Yazılarından*, 2.Bölüm 4.Alıntı]

Böylesi bir menfaati olmayan herkes için bilgilendirici ve ilham veren bir rüya görmenin - bilimsel bir temel üzerinde insanlık için umudun- temeli buradadır.

*Eşikaltı (İng: subprime) kredi, kredi notu iyi olmayan kişilerin birincil piyasa yerine faiz oranı diğerlerine göre daha yüksek bir imkandan ipotekli konut kredisi edinmesiyle ortaya çıkan kredi türüdür. (Ç.N.)

Kaynak için bkz: INTERVIEW WITH BOB AVAKIAN | revcom.us